

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प,

डॉ पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला भारत मौसम विभाग

ईमेल - mahapocra@gmail.com, gkmsakola@yahoo.com

अकोला, कृषी हवामान सल्ला

मंगळवार दिनांक: ३० मार्च २०२१

हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३१ मार्च ते ०४ एप्रिल २०२१)				
	३१/०३	०१/०४	०२/०४	०३/०४	०४/०४
दिनांक	३१/०३	०१/०४	०२/०४	०३/०४	०४/०४
पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
कमाल तापमान (अं.से.)	४३.३	४३.५	४२.९	४१.८	४१.३
किमान तापमान (अं.से.)	२१.६	२१.७	२०.५	२०.५	२०.३
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३०	२८	२५	२५	२०
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	१५	१०	८	५	६
वा-याचा वेग (किमी / तास)	१०	१०	८	५	६
वा-याची दिशा	३५०	३५५	३६०	२९२	२९२
ढग स्थिती (आकाश)	अंशतःढगाळ	अंशतःढगाळ	अंशतःढगाळ	अंशतःढगाळ	अंशतःढगाळ

हवामानाचा इशारा हवामान अंदाजानुसार दिनांक ३० मार्च- ०३ एप्रिल दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची संभावना आहे. दिनांक ३० मार्च- ०१ एप्रिल दरम्यान एक ते दोन ठिकाणी उष्णतेची लाट परिस्थिती येण्याची शक्यता आहे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषि हवामान सल्ला
उन्हाळी कामे		काढणी झालेल्या शेतात लगेच खोल नांगरणी करावी म्हणजे पतंगाचे जमिनीतील कोष उन्हाणे किंवा पक्षाचे भक्ष होऊन नष्ट होतील.
उन्हाळी भुईमुग	आरी धरणे	उन्हाळी भुईमुग पिकामध्ये निंदणी व हलकी डवरणी करून झाडाला मातीचा भर ध्यावा ज्यामुळे जमिनीतील शेंगाची वाढ चांगली होईल. आरी धरणेच्या अवस्थेत पिकाला पाण्याचा ताण पडू देऊ नये, उष्ण हवामानाचा अंदाज लक्षात घेता ६ ते ८ दिवसांच्या अंतराने सकाळी लवकर व सायंकाळी पिकाच्या आवश्यकतेनुसार पाण्याचे नियोजन करावे. उन्हाळी भुईमुग पिकामध्ये फवारणीसाठी ५ ते १० मावा प्रती शेंडयावर, १५ ते २० तुडतुडे प्रति झाड, ५ फुलकिडे प्रति शेंडयावर उपद्रव आढळल्यास इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के एस.एल २.५ मि.ली किंवा क्लिनॉलफॉस २५ इ.सी १४ मि.ली किंवा लाम्बडाक्वहालोत्रीन ५ टक्के प्रती ६ मि.ली पैकी कोणत्याही एका किटकनाशकाची १० लिटर पाण्यात टाकून फवारणी करावी.
उन्हाळी तिळ	वाढ / कळी	उन्हाळी तिळामध्ये हलकी डवरणी व निंदणी करावी ज्यामुळे पिकाची चांगली वाढ होईल. उन्हाळी तिळामध्ये उष्ण हवामानाचा अंदाज लक्षात घेता ६ ते ८ दिवसांच्या अंतराने सकाळी लवकर व सायंकाळी पिकाच्या आवश्यकतेनुसार पाण्याचे नियोजन करावे.
उन्हाळी सुर्यफुल	कळी	उन्हाळी सुर्यफुल पिकात आवश्यकतेनुसार २-३ वेळा कोळपणी व निंदणी करावी. उष्ण हवामानाचा अंदाज लक्षात घेता ६ ते ८ दिवसांच्या अंतराने सकाळी लवकर व सायंकाळी पिकाच्या आवश्यकतेनुसार पाण्याचे नियोजन करावे.

		उन्हाळी सुर्यफुल पिकामध्ये तुडतुडे, फुलकिडे व पांढरी माशी च्या नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के २.० मि. ली १० लिटर पाणी या प्रमाणात फवारणी करावी.
फळझाडे	वाढ / काढणी	<p>मृगबहाराच्या संत्राफळाची काढणी ३० मार्च पर्यंत आटोपावी, संपली नसल्यास ती एप्रिल महिन्याचे सुरवातीस आटोपावी, त्यानंतर बागेस हलके पाणी ध्यावे व वाळलेल्या फांद्या (सल) करवतीने कापाव्यात. कापलेल्या भागावर बोझोमलम (१ किलो कळीचा चुना + १ किलो मोरचूद + १० लिटर पाणी) लावावा. झाडावर १० ग्रॅम कार्बेन्डाझीमची फवारणी करावी.</p> <p>हस्त बहाराच्या मौसंबी फळ पक्क झाले असल्यास त्याची काढणी करावी.</p> <p>संत्रा व मौसंबी बागेला जमिनीनुसार ७ ते १० दिवसाच्या अंतराने दुहेरी आळे पद्धतीने नियमित पाणी द्यावे. ठिबक सिंचन संच असल्यास १ ते ४, ५ ते ७ व ८ वर्षावरील झाडांना अनुक्रमे १२ ते ५३, ७८ ते १२७ व १४५ ते १८० लिटर प्रती दिवस पाणी द्यावे.</p> <p>नवीन लागवड केलेल्या (१ ते ४ वर्ष) फळझाडांचे मर्यादित पाणी देवून मटका (मातीचे माठ) पद्धत वापरावी. आव्यात पाला पाचोळा, गव्हांड्याचे आच्छादन करावे, लहान रोपावर पर्हाटी, तुन्हाटीचे छप्पर करावे.</p>
भाजीपाला	वाढ / काढणी	<p>पक्क झालेल्या भाजीपालाची काढणी करून विक्री करावी.</p> <p>उन्हाळी भाजीपाला पिकांची अति उष्णतेपासून संरक्षण करण्यासाठी ग्रीन शेडनेटचा वापर करावा.</p> <p>उन्हाळी भेंडी, गावर व चवळी पिकाला आवश्यकतेनुसार २-३ वेळा कोळपणी व निंदणी करून जमीन तणविरहित ठेवावे.</p> <p>उष्ण हवामाचा अंदाज लक्षात घेता भाजीपाला पिकाला ६ ते ८ दिवसांच्या अंतराने सकाळी लवकर व सायंकाळी पिकाच्या आवश्यकतेनुसार पाण्याचे नियोजन करावे.</p> <p>४-६ आठवड्याची रोपे झाली असल्यास उन्हाळी मिरची, वांगी व टामोटोची पुनर्लागवड लगेच करून घ्यावी.</p> <p>कांदा व लसूण पिकाची पुनर्लागवड झालेल्या क्षेत्रात पिकाच्या गरजेनुसार, हंगामानुसार जमिनिच्या मगदुरा प्रमाणे ओलीत व्यवस्थापन करावे. पिक स्वच्छ व निरोगी राहण्यासाठी ३-४ निंदन द्यावेत. कांदा व लसूण पिकावर फुलकिडे व करपा रोग आढळताच क्लिनॉलफॉस २५% प्रवाही १२ मि.ली + मॅन्कोझेब २५ ग्रॅम + सन्डोक्वीट स्टिकर १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p>
पशु / जनावरे	-	<p>शेतकऱ्यांनी बाष्पीभवननाचा वाढता वेग पाहून आवश्यकता नुसार जनावरांना स्वच्छ पाणी व हिरवा चारा द्यावा. दुभत्या गार्डस दररोज ८ किलो वाळलेला + ६ किलो हिरवा चारा आणि १ किलो खुराक द्यावा. खुराक मिश्रण करतांना मका, ज्वारी, बाजरी, गव्हाचा कोंडा यांचा वापर करावा. खुराकात २० ग्रॅम / किलो खनिज मिश्रण मिसळावे.</p> <p>जनावरांना हिरव्या चा-यासाठी, पाण्याच्या उपलब्धतेनुसार व उपलब्ध ओलाव्याचा फायदा घेत चारा मका (अफ्रिकन टाल) व चारा ज्वारी (पुसा-चारी, एमपी-चारी, एसएसजी - ८९८) ची पेरणी करावी.</p> <p>जनावरांना पायखुरी व तोंडखुरी रोगाची प्रतिबंधक लस पशु दवाखान्यात नेऊन टोचावी. जनावरांना स्वच्छ थंडपाणी पाजावे.</p> <p>शेळ्या व मेंढया यांना बुळकांडी रोगप्रतिबंधक लसीकरण करावे.</p>

सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून, नानाजी देवमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प कार्यालय, मुंबई येथून प्रसारित करण्यात आलेली आहे.